
Til: Valgheden (valg@oim.dk)
Fra: indgaaende@prod.e-boks.dk (indgaaende@prod.e-boks.dk)
Titel: Valgpostkasse [Autotitel=2019A06A03A19B44B23B818689] [Ref.nr.=52eaf31363204403a4145df9f60b8cdf]
Sendt: 03-06-2019 20:01
Bilag: dkalmetadata.xml; dkalsignaturbevis.xml; Security Marking.txt;

Emne: Klage over brevstemmeprocedure i Hørsholm Kommune

Den 20/5 afgav jeg brevstemme på Hørsholm Bibliotek til såvel EU-valget som folketingsvalget. Min eneste iagttagelse ved håndteringen af brevstemmen var, at blanketten til EU valget ikke var printet korrekt ud, hvorfor medarbejderen bad mig underskrive på brevets top, hvor mit navn forefandtes.

At medarbejderen også gerne ville afleverer kuverterne med underskrevet erklæring OG min brevstemme i stemmeurnerne, er dog en anden sag. Henledt herpå fik jeg kuverter med en undskyldning, således at jeg selv lagde disse i respektive stemmeurner.

Dagen efter lå der telefonbesked om aftenen fra Kommunen om, at der var sket fejl i proceduren på Biblioteket, hvorved min brevstemme til EU valget ansås som værende ugyldig. Min eneste mulighed for at opfylde min borgerpligt var, at finde et afstemningssted med brevstemmemulighed eller møde op på valgdagen.

Jeg mødte op på valgdagen, da jeg ikke havde anden mulighed, men det er meget utilfredsstillende, at jeg i givet fald må tage fri fra arbejde for at kunne brevstemme / tilsidesætte andet for at kunne møde op på valgdagen, når formålet med brevstemmeafgivelsen den 20/5 netop var for at undgå dette !

Nu er sagen desværre den, at jeg imidlertid her til aften bliver ringet op af Kommunen, hvor man meddeler, at der var sket en fejl fra Kommunens side ved brevstemmeafgivelsen til Folketingsvalget, hvorfor jeg må møde op på valgdagen.

Dette får mig derfor til tasterne, idet jeg IKKE har mulighed for at kunne stemme den 5. juni pga. hospitalsbesøg OG Kommunens mangelfulde håndtering af stemmeafgivelsen. En sådan situation må bare ikke ske og specielt da jeg erfarer, at jeg ikke er den eneste, der er havnet i denne situation. Som det ses, er det tilsyneladende ikke første gang noget sådant sker, ligesom det er meget sent (14 dage efter brevstemmeafgivelsen), at der nu reageres.

Der mangler efter min mening en grundlæggende intern kontrol i efterbehandlingen af afgivne stemme (læs kontrol af formalia til antal afgivne stemmer), men åbenbart også en vejledning og instruktion af medarbejdere til håndtering af brevstemmeafgivelsen i Kommunen, når noget sådant samlet kan ske. Herudover bør der ses på den tidsmæssige håndtering og samlet kontrol af hele forløbet.

En fejl er én fejl for meget i håndteringen af en stemmeafgivelse, hvilket kun skaber en mistillid til systemet og i særdeleshed hele afstemningen.

Da det for mig er vigtigt at kunne stemme og at min stemme indgår på lige fod med andres stemmer, jvnf. Grundloven, skal jeg derfor udbede mig Økonomi- og Indenrigsministeriets kommentarer til eventuelle vejledninger, procedurer og processen i øvrigt, siden min stemme ikke kommer i betragtning.

Jeg ville gerne have sat Hørsholm Kommune CC denne mail, men dette volder mig systemmæssige udfordringer, men Kommunen er orienteret herom ifm. dagens telefonsamtale.

Med venlig hilsen

Jes P. Sørensen

Til: Valgheden (valg@oim.dk)
Fra: Christian Buch Sørensen (cbs@horsholm.dk)
Titel: SV: Anmodning om udtalelse fra Hørsholm Kommune vedr. valgklage fra Jes P. Sørensen
E-mailtitel: SV: Anmodning om udtalelse fra Hørsholm Kommune vedr. valgklage fra Jes P. Sørensen (ØIM Id nr.: 107617)
Sendt: 11-06-2019 16:06
Bilag: VS: Vejledning og regler omkring brevstemmeafgivning.eml; Vejledning til brevstemmeafgivning ved Europa-Parlamentsvalg.docx;

Til Økonomi- og Indenrigsministeriet, valgheden

Med henvisning til valghedens nedenstående e-mail af 5. juni 2019 vender jeg hermed tilbage med Hørsholm Kommunes udtalelse til brug for ministeriets behandling af valgklagen indgivet af Jes P. Sørensen den 3. juni 2019 (ligeledes gengivet nedenfor).

Hørsholm Kommune beklager meget – hvilket også er sket over for Jes P. Sørensen telefonisk – at der desværre skete procedurefejl både i forbindelse med Jes P. Sørensens afgivelse af brevstemme den 20. maj 2019 til Europa-Parlamentsvalget og i forbindelse med hans afgivelse (samme dag) af brevstemme til folketingsvalget.

Hændelsesforløbet er følgende:

Jes P. Sørensen mødte op på Hørsholm Bibliotek den 20. maj for at afgive brevstemmer til begge valg. Efter at brevstemmemodtageren havde udskrevet KMD-følgebrev til folketingsvalget, opstod der et printerproblem, som betød, at følgebrevet til Europa-Parlamentsvalget ikke kunne udskrives korrekt. Brevstemmemodtageren benyttede derfor – i klar modstrid med de givne skriftlige og mundtlige instrukser – i stedet valgkortet til Europa-Parlamentsvalget som følgebrev, idet Jes P. Sørensen blev bedt om at underskrive dette øverst til venstre under navne- og adresseoplysningerne i modtagerfeltet på valgkortet.

Følgebrevet til folketingsvalget blev underskrevet af Jes P. Sørensen som foreskrevet, men brevstemmemodtageren glemte at underskrive og stemple følgebrevet.

Da de modtagne brevstemmer blev scannet ind i brevstemmeprotokollen om aftenen den 20. maj, kunne brevstemmebehandlerne i Borgerservice konstatere, at valgkortet ved en fejl var brugt som følgebrev til brevstemmen til Europa-Parlamentsvalget, idet dette kunne ses gennem yderkuvertens rude, ligesom følgebrevet i sagens natur ikke kunne scannes.

Attestationsfejlen på følgebrevet til folketingsvalget var det derimod ikke muligt at opdage på dette tidspunkt, da yderkuverterne først åbnes – og først må åbnes – i forbindelse med brevstemmekontrollen, som i medfør af folketingsvalglovens § 65, stk. 1, først må foretages 1 eller 2 dage før valgdagen.

På baggrund af fejlen i brevstemmen til Europa-Parlamentsvalget ringede en medarbejder fra Borgerservice til Jes P. Sørensen og orienterede om, at brevstemmen på grund af fejlen ikke ville kunne tages i betragtning, samt at Jes P. Sørensen til og med den 23. maj ville kunne afgives en ny brevstemme, ligesom han ville kunne stemme på valgdagen. Han valgte som oplyst i klagen at møde frem på valgdagen og afgive sin stemme.

Ved brevstemmekontrollen den 3. juni 2019 forud for folketingsvalget den 5. juni blev det konstateret, at der manglede både underskrift og stempel på følgebrevet til Jes P. Sørensens brevstemme. Denne fejl forekom desværre også i enkelte andre tilfælde både i forhold til brevstemmer modtaget af Hørsholm Kommune og brevstemmer modtaget fra andre kommuner. Flere af de deltagende valgstyrere spurgte ind til, om det ikke var muligt at berigtige eller se bort fra denne fejl, i hvert fald når den var begået af vores egne brevstemmemodtagere. Valgsekretariatet oplyste hertil, at når hele attestationen fra brevstemmemodtageren mangler (både stempel og underskrift), er der efter Økonomi- og

Indenrigsministeriets vejledning til valget ikke mulighed for at tage brevstemmen i betragtning, jf. vejledning nr. 9041 af 31. januar 2018 om afholdelse af folketingsvalg (trykvenlig version side 112).

For at være helt sikker på, at der i denne situation ikke var noget at gøre, kontaktede undertegnede under brevstemmekontrollen valgenheden ved Økonomi- og Indenrigsministeriet telefonisk. Baggrunden herfor var også, at anvendelsen af KMD's maskinelt udskrevne følgebrev med stregkode efter valgsekretariatets opfattelse giver en langt større sikkerhed for, at brevstemmen er afgivet på et af de steder i kommunen, hvor der kan brevstemmes, end der ligger i den manuelle attestationsstation fra brevstemmemodtageren, det være sig stempel eller underskrift eller begge dele.

Valgenheden bekræftede med henvisning til vejledningen – på trods af indvendingerne omkring det maskinelle følgebrev – at brevstemmerne med ”dobbelte” attestationsfejl (hverken stempel eller underskrift) ikke kunne tages i betragtning, hvilket valgsekretariatet oplyste over for valgstyrene. De omhandlede brevstemmer blev på den baggrund ikke taget i betragtning, og de berørte vælgere, herunder Jes P. Sørensen, blev kontaktet med besked om fejlen, samt at de i stedet havde mulighed for at afgive stemme på valgdagen.

Jes P. Sørensen var forståeligt meget utilfreds hermed, hvilket valgsekretariatet tiltrådte og beklagede fuldt ud. Jes P. Sørensen blev samtidig orienteret om, at Hørsholm Kommune desværre ikke havde mulighed for at opdage fejlen i relation til brevstemmen til folketingsvalget før under brevstemmekontrollen den 3. juni, ligesom han blev orienteret om kontakten til valgenheden vedrørende den eventuelle mulighed for at se bort fra attestationsfejlen.

**

I relation til Jes P. Sørensens klagepunkter skal Hørsholm Kommune i øvrigt udtale følgende:

- *En sådan situation må bare ikke ske:* Det er kommunen helt enig i, og det tilstræbes altid ved instruktion og oplæring samt etablering af arbejdsgange at undgå fejl ved brevstemmemodtagelsen. Alligevel sker der desværre menneskelige fejl som nævnt ovenfor både blandt vores egne brevstemmemodtagere og brevstemmemodtagere i andre kommuner, hvorfra vi modtager brevstemmer.
- *Jes P. Sørensen påpeger, at han har erfaret, at han ”ikke er den eneste, der er havnet i denne situation”:* Det er korrekt, som også anført ovenfor, at der også i nogle få andre tilfælde er sket procedurefejl. Der er dog ikke andre vælgere, over for hvilke der er sket to uafhængige fejl som i dette tilfælde.
- *Det er meget sent, at han orienteres om fejlen – hvilket betyder, at han ikke kan nå at afgive en ny brevstemme:* Det er desværre en konsekvens af formalia omkring brevstemmemodtagelsen, jf. folketingsvalglovens § 65, stk. 1, at yderkuverten med følgebrevet og den blå brevstemmekuvert først må åbnes ved brevstemmekontrollen, som tidligst kan foretages 2 dage før valgdagen, dvs. i dette tilfælde mandag den 3. juni, hvor der også i Hørsholm Kommune blev afholdt brevstemmekontrol. Vælgerne, som blev berørt af fejl i brevstemmemodtagelsen, blev kontaktet umiddelbart under eller efter brevstemmekontrollen for at give dem bedst mulig tid til om muligt at tilrettelægge deres planer, så de havde mulighed for at stemme på valgdagen.
- *Der mangler efter Jes P. Sørensens mening en grundlæggende intern kontrol i efterbehandlingen af afgivne stemmer (kontrol af formalia til antal afgivne stemmer), men åbenbart også en vejledning og instruktion af medarbejdere til håndtering af brevstemmeafgivelsen i kommunen, ligesom der bør ses på den tidsmæssige håndtering og samlet kontrol af hele forløbet:* Som nævnt er der ikke inden for rammerne af folketingsvalgloven (og heller ikke efter de andre valglove) mulighed for at kontrollere indholdet af yderkuverterne før under brevstemmekontrollen op til 2 dage før valgdagen. Der er

således ikke mulighed for at opdage og korrigere attestationsfejl i efterbehandlingen af afgivne brevstemmer på et tidligere tidspunkt. Også af den grund gør Hørsholm Kommune meget ud af at instruere brevstemmemodtagerne i den korrekte procedure i forbindelse med brevstemmemodtagelsen – både ved skriftlige instrukser og ved undervisning/oplæring.

- Som eksempel på de skriftlige instrukser vedhæftes kopi af e-mail af 11. april 2019, hvor attestationsformalia klart beskrives. Det fremgår således under overskriften "Udskrivning af følgebrev og modtagelse af stemmekuverter" blandt andet: "Følgebrevet underskrives af vælgeren og medarbejderen samt påføres stempel. Det er meget vigtigt, at følgebrevet er udfyldt korrekt. Mangler underskrifter eller stempel, vil brevstemmen i de fleste tilfælde blive erklæret som ugyldig." Der er også sendt kortere, specifikke tekniske vejledninger og særlige opmærksomhedspunkter/instruks i relation til den sideløbende brevstemmemodtagelse i forhold til de to valg.
- Der er blandt andet gennemført undervisning af brevstemmemodtagerne på Hørsholm Bibliotek den 9. og 10. april kl. 9-10, ligesom der er gennemført ad hoc-undervisning af de borgerservicemedarbejdere eller andre medarbejdere på rådhuset, der ikke er erfarne brevstemmemodtagere.

Afslutningsvist vil Hørsholm Kommune understrege, at det altid er vores mål, at valget – og herunder brevstemmemodtagelsen – skal forløbe så korrekt, sikkert og effektivt som muligt, så alle vælgers demokratiske ret til at stemme understøttes bedst muligt. Vi vil i lyset af denne sag gennemgå vores procedurer og arbejdsgange for at søge at undgå, at tilsvarende fejl sker fremover.

Endelig håber vi meget og henstiller til, at Økonomi- og Indenrigsministeriet vil overveje at ændre sine vejledninger til valgene på det ovenfor nævnte punkt omkring attestationsfejl, så det fremover bliver muligt at se bort fra manglende stempel og underskrift på følgebrevet fra stemmemodtagerens side, når der anvendes det maskinelt udskrevne følgebrev fra KMD, da dette følgebrev efter kommunens opfattelse langt mere sikkert end ved stempel/underskrift udelukker tvivl om, at brevstemmen er afgivet på et af de steder i kommunen, hvor der kan brevstemmes (hvilket efter ministeriets vejledning er det afgørende kriterium for, at en brevstemme kan tages i betragtning på trods af formelle fejl af denne karakter). Kommunen uddyber gerne dette synspunkt, hvis ministeriet ønsker det.

Venlig hilsen

Christian Buch Sørensen
Juridisk konsulent

Hørsholm Kommune
Center for Politik
Team Jura
Ådalsparkvej 2
2970 Hørsholm

Direkte tlf.
4849 1067
6165 6442

HØRSHOLM KOMMUNE

OPLYSNING OM BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER

For at Hørsholm Kommune kan behandle din sag og levere en god service, har vi brug for at behandle personoplysninger om dig. Personoplysningerne kan stamme fra dig selv eller andre, herunder andre myndigheder eller offentligt tilgængelige kilder. Hørsholm Kommune er dataansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, som vi modtager om dig. På vores hjemmeside www.horsholm.dk/persondata kan du læse mere om, hvordan vi

---

Fra: Valgenheden <valg@oim.dk>

Sendt: 5. juni 2019 15:34

Til: KOMMUNEN <kommunen@horsholm.dk>; Christian Buch Sørensen <cbs@horsholm.dk>

Emne: Anmodning om udtalelse fra Hørsholm Kommune vedr. valgklage fra Jes P. Sørensen (ØIM Id nr.: 107617)

Økonomi- og Indenrigsministeriet har den 3. juni 2019 modtaget nedenstående valgklage vedrørende Hørsholm Kommunes håndtering af brevstemmeafgivningen til af Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og Folketingsvalget den 5. juni 2019.

Økonomi- og Indenrigsministeriet skal anmode Hørsholm Kommune om en udtalelse til brug for sagen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet skal under hensyn til sagens hurtige ekspedition anmode om, at Hørsholm Kommunes udtalelse er ministeriet i hænde **senest tirsdag den 11. juni 2019.**

Med venlig hilsen

Maj Skytte Petersen

Specialkonsulent

Kommunaljura og Valg, Departementet

Direkte telefon: +45 72 28 25 25

Mail: mp@oim.dk

**Økonomi og
indenrigsministeriet**

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Telefon: 72 28 24 00

www.oim.dk

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

Til: Valgenheden (valg@oim.dk)

Fra: indgaaende@prod.e-boks.dk (indgaaende@prod.e-boks.dk)

Titel: Valgklage fra Jes P. Sørensen vedr. Hørsholm Kommune vedr. Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og Folketingsvalget den 5. juni 2019

E- Valgpostkasse

mailtitel:

Sendt: 03-06-2019 20:01

Emne: Klage over brevstemmeprocedure i Hørsholm Kommune

Den 20/5 afgav jeg brevstemme på Hørsholm Bibliotek til såvel EU-valget som folketingsvalget. Min eneste iagttagelse ved håndteringen af brevstemmen var, at blanketten til EU valget ikke var printet korrekt ud, hvorfor medarbejderen bad mig underskrive på brevets top, hvor mit navn forefandt.

At medarbejderen også gerne ville afleverer kuverterne med underskrevet erklæring OG min brevstemme i stemmeurnerne, er dog en anden sag. Henledt herpå fik jeg kuverter med en undskyldning, således at jeg selv lagde disse i respektive stemmeurner.

Dagen efter lå der telefonbesked om aftenen fra Kommunen om, at der var sket fejl i proceduren på Biblioteket, hvorved min brevstemme til EU valget ansås som værende ugyldig. Min eneste mulighed for at opfylde min borgerpligt var, at finde et afstemningssted med brevstemmemulighed eller møde op på valgdagen.

Jeg mødte op på valgdagen, da jeg ikke havde anden mulighed, men det er meget utilfredsstillende, at jeg i givet fald må tage fri fra arbejde for at kunne brevstemme / tilsidesætte andet for at kunne møde op på valgdagen, når formålet med brevstemmeafgivelsen den 20/5 netop var for at undgå dette !

Nu er sagen desværre den, at jeg imidlertid her til aften bliver ringet op af Kommunen, hvor man meddeler, at der var sket en fejl fra Kommunens side ved brevstemmeafgivelsen til Folketingsvalget, hvorfor jeg må møde op på valgdagen. Dette får mig derfor til tasterne, idet jeg IKKE har mulighed for at kunne stemme den 5. juni pga. hospitalsbesøg OG Kommunens mangelfulde håndtering af stemmeafgivelsen. En sådan situation må bare ikke ske og specielt da jeg erfarer, at jeg ikke er den eneste, der er havnet i denne situation. Som det ses, er det tilsyneladende ikke første gang noget sådant sker, ligesom det er meget sent (14 dage efter brevstemmeafgivelsen), at der nu reageres.

Der mangler efter min mening en grundlæggende intern kontrol i efterbehandlingen af afgivne stemme (læs kontrol af formalia til antal afgivne stemmer), men åbenbart også en vejledning og instruktion af medarbejdere til håndtering af brevstemmeafgivelsen i Kommunen, når noget sådant samlet kan ske. Herudover bør der ses på den tidsmæssige håndtering og samlet kontrol af hele forløbet.

En fejl er én fejl for meget i håndteringen af en stemmeafgivelse, hvilket kun skaber en mistillid til systemet og i særdeleshed hele afstemningen.

Da det for mig er vigtigt at kunne stemme og at min stemme indgår på lige fod med andres stemmer, jvnf. Grundloven, skal jeg derfor udbede mig Økonomi- og Indenrigsministeriets kommentarer til eventuelle vejledninger, procedurer og processen i øvrigt, siden min stemme ikke kommer i betragtning.

Jeg ville gerne have sat Hørsholm Kommune CC denne mail, men dette volder mig systemmæssige udfordringer, men Kommunen er orienteret herom ifm. dagens telefonsamtale.

Med venlig hilsen

Jes P. Sørensen

Til: cbs@horsholm.dk (Christian Buch Sørensen)
Fra: Maja Pedersen (map@horsholm.dk)
Titel: VS: Vejledning og regler omkring brevstemmeafgivning
Sendt: 11-06-2019 13:20
Bilag: image001.png; Vejledning til brevstemmeafgivning ved Europa-Parlamentsvalg.docx;

T.O.

Venlig hilsen

Maja Pedersen
Sagsbehandler

Hørsholm Kommune
Center for Borgerservice IT og Digitalisering
Team Borgerservice - Kontaktcenter
Ådalsparkvej 2
2970 Hørsholm

Direkte tlf. 4849 3064

HØRSHOLM KOMMUNE

OPLYSNING OM BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER

For at Hørsholm Kommune kan behandle din sag og levere en god service, har vi brug for at behandle personoplysninger om dig. Personoplysningerne kan stamme fra dig selv eller andre, herunder andre myndigheder eller offentligt tilgængelige kilder. Hørsholm Kommune er dataansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, som vi modtager om dig. På vores hjemmeside www.horsholm.dk/persondata kan du læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger, og hvilke rettigheder du har i den forbindelse. Du kan også læse om, hvordan du kontakter Hørsholm Kommunes databeskyttelsesrådgiver, som kan vejlede dig om dine rettigheder i henhold til databeskyttelseslovgivningen.

Fra: Maja Pedersen

Sendt: 11. april 2019 16:20

Til: Anne Marie Wulff Larsen <amwl@horsholm.dk>; Evelina Bolisoi <evb@horsholm.dk>; Maja Pedersen <map@horsholm.dk>; Marianne Castenschiold <mcd@horsholm.dk>; Martine Wrisberg Kæstel <mwk@horsholm.dk>; Pia Lindsted <PLI@horsholm.dk>; Rikke Corfixsen Whitt <rcw@horsholm.dk>; Sune Johansson <sj@horsholm.dk>; Tine Gjelsted <tig@horsholm.dk>; Martine Wrisberg Kæstel <mwk@horsholm.dk>; Marianne Castenschiold <mcd@horsholm.dk>

Emne: Vejledning og regler omkring brevstemmeafgivning

Kære kolleger

Hermed får I lidt vejledning om, hvordan vi modtager en brevstemmer og reglerne for brevstemmeafgivning, som jeg også udsendte ved sidste valg.

På Selvbetjening.nu ligger der nu vejledninger om valget til Europa-Parlamentet, hvor I kan hente information. Evt. i forbindelse med en fra en borger.

Venlig hilsen

Maja Pedersen
Sagsbehandler

Hørsholm Kommune
Center for Borgerservice IT og Digitalisering

Team Borgerservice - Kontaktcenter
Ådalsparkvej 2
2970 Hørsholm

Direkte tlf. 4849 3064

OPLYSNING OM BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER

For at Hørsholm Kommune kan behandle din sag og levere en god service, har vi brug for at behandle personoplysninger om dig. Personoplysningerne kan stamme fra dig selv eller andre, herunder andre myndigheder eller offentligt tilgængelige kilder. Hørsholm Kommune er dataansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, som vi modtager om dig. På vores hjemmeside www.horsholm.dk/persondata kan du læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger, og hvilke rettigheder du har i den forbindelse. Du kan også læse om, hvordan du kontakter Hørsholm Kommunes databeskyttelsesrådgiver, som kan vejlede dig om dine rettigheder i henhold til databeskyttelseslovgivningen.

Vejledning og regler omkring brevstemmeafgivning ved Europa-Parlamentsvalget søndag den 26. maj 2019

Brevstemmematerialet består af:

1. en blå kuvert som indeholder en grå stemmeseddel
2. en brun yderkuvert

Kontrol og legitimation af vælgeren

Inden brevstemmematerialet udleveres til vælgeren, skal denne vise fornøden legitimation til brevstemmemodtageren (jer).

Fornøden legitimation kan eksempelvis være kørekort, pas, sundhedskort, opholdskort eller det udsendte valgkort, som vælgeren modtager ca. *en uge* før valgdagen.

I beholder legitimationen indtil vælgeren har stemt og tilbageleveret stemmekuverterne.

VIGTIGT INDEN VALGKORT UDSKRIVES

Inden valgkortet er udskrevet skal det undersøges om vælgeren har *valgret* til Europa-Parlamentsvalget. Dette gøres ved at foretage et opslag i CPR registret.

Valgret har man, når man:

- er fyldt 18 år (på valgdagen) og har stemmeret til folketinget og har fast bopæl i Danmark
- er dansk statsborger og bor i et EU-land (Ansøgning skal være sket inden)
- er EU-borger, bosat i Danmark (Ansøgning skal være sket inden)
er statsborger i Grønland eller på Færøerne. (Ansøgning skal være sket inden)

I de situationer, hvor der skal indgives en ansøgning forinden kan I spørge Maja, Pia eller Rikke. Vi vil så undersøge betingelserne for optagelse på valglisten.

Man kan kun afgive sin stemme til valget i et land. Søger man om optagelse på valglisten i Danmark mister man retten til at stemme i sit hjemland.

Udlevering af stemmekuverter

I forbindelse med udlevering af stemmekuverter skal I sikre, at der kun ligger én stemmeseddel i henholdsvis den blå kuvert. Ligger der flere stemmesedler i samme kuvert, skal I rive den ene i stykker.

Vejledning til udfyldelse af stemmesedlen, er trykt på forsiden af både den blå og gule kuvert.

Såfremt vælgeren fortsat er i tvivl om udfyldelsen, kan følgende oplyses:

Mindst ét af de tre felter skal være udfyldt, for at stemmen er gyldig. Vælgeren skal derfor udfylde enten en bogstavbetegnelse eller et navn på partiet. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, skrives navnet på kandidaten evt. med tilføjelse af bogstavbetegnelse eller partinavn. Fortegnelsen over opstillede kandidater og partier kan ses i stemmeboksen.

Stemmeafgivning

Vælgeren udfylder stemmesedlen i stemmeboksen. Det er vælgeren selv, der skal lægge stemmesedlen i kuerten og til klæbe den. Derefter går vælgeren tilbage til samme medarbejder, som har modtaget legitimationen.

Samtidig med, at vælgeren afgiver sin stemme har medarbejderen udfærdiget et følgebrev som vælgeren skal underskrive og medarbejderen skal underskrive samt attestere med stempel. Hvis vælger har skrevet forkert og ønsker at ombytte en stemmeseddel, kan dette lade sig gøre. Det afgørende er blot, at I får returneret den fejludfyldte stemmeseddel og tilintetgør denne straks.

Udskrivning af følgebrev og modtagelse af stemmekuverter

Mens vælgeren er i stemmeboksen udskriver I et følgebrev, der skal vedlægges stemmekuverterne. Følgebrevet laves elektronisk via KMD billede A109.

Skriv vælgerens cpr.nr. Kontroller, at I er på Europa-Parlamentsvalget. Herefter trykkes F2 og vælgerens navn og adresse vises på skærmen. Tjek at oplysningerne er identiske med den foreviste legitimation. Tryk derefter F6 og følgebrevet udskrives. Følgebrevet underskrives af vælgeren og medarbejderen samt påføres stempel. Det er meget vigtigt, at følgebrevet er udfyldt korrekt. Mangler underskrifter eller stempel, vil brevstemmen i de fleste tilfælde blive erklæret som ugyldig.

Følgebrevet og stemmekuerten skal I lægge i den brune yderkuvert. Det er igen vælgeren selv, der skal lime denne og selv lægge den i stemmeurnen.

Såfremt vælgeren på et senere tidspunkt vil ændre sin brevstemme, kan dette også lade sig gøre. Det vil altid være den sidst modtaget brevstemme der er afgørende. Brevstemmeperioden slutter torsdag den 23. maj 2017. En vælger der har brevstemt, kan ikke også afgive sin stemme på valgdagen den 26. maj 2019.

Valgkort

Når valgkortene er sendt til borgerne (ca. 14 dage før valget) spørges altid efter valgkortet. Vi gemmer valgkortet i en kasse bag ved frontbordene. Har borgeren ikke sit valgkort med udskrives dette ved at trykke F6 på billede E109. (Dette gøres samtidig med at følgebrevet udskrives). Det udskrevne valgkort lægges i kassen bag ved frontbordene.

Hjælp til stemmeafgivning

Hvis en vælger ikke er i stand til at udfylde brevstemmesedlen og/eller udfylde og underskrive følgebrevet, eller hvis vælgeren i øvrigt ønsker hjælp i forbindelse med brevstemmeafgivningen, kan vælgeren forlange at få personlig bistand til dette.

Den personlige bistand ydes som udgangspunkt af en eller flere stemmemodtagere. Enhver vælger har dog ret til at forlange at få personlig bistand til stemmeafgivningen fra en person, som vælgeren selv har udpeget.

En vælgers mulighed for at forlange at få personlig bistand til stemmeafgivningen alene af en person, som vælgeren selv har udpeget. Det er dog en betingelse, at vælgeren over for stemmemodtageren udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver et ønske om at få personlig bistand af en personligt udpeget hjælper, og at ønsket begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Det er stemmemodtageren, der vurderer, om disse to betingelser er opfyldt.

Det betyder, at et familiemedlem eller den personlige hjælper ikke alene kan sige, at vælgeren ønsker at bruge denne som personligt udpeget hjælper. Det er udelukkende brevstemmemodtageren (dig) der beslutter om vælgeren har udtrykt sig i henhold til ovenstående.

Brevafstemning i bil

Hvis en vælger ønsker at afgive sin brevstemme i sin bil er dette også muligt.

I skabet med materiale ligger et blåt omslag eller en brun plade, som kan benyttes som kan bruges til vælgeren. To brevstemmemodtagere går med ud til bilen og modtager legitimation.

Inde i Borgerservice udskrives følgebrevet og tages med ud til vælgeren med stemmekuverterne.

Husk også lister over kandidater til de to valg.

Husk at der skal være to brevstemmemodtagere med ude ved bilen.

Tavshedspligt

I må ikke i forbindelse med hjælp til stemmeafgivningen eller vejledning i øvrigt give vælgeren råd eller opfordring med hensyn til, hvem de skal stemme på.

I må heller ikke overfor uvedkommende oplyse, om en vælgere har været til stede for at stemme eller i øvrigt om forhold vedrørende en vælgeres stemmeafgivning.

Kontaktoplysninger / Support

Såfremt I får brug for hjælp så tag fat i Maja, Pia eller Rikke.

Ved juridiske spørgsmål kan I ligeledes kontakte Christian Buch Sørensen i sekretariatet.

Det er også muligt at kontakte Økonomi- og Indenrigsministeriets valg enhed på telefon 72 28 24 00.

Kommunens hjemmeside og Borger.dk indeholder ligeledes en masse af informationer om valget.

Brevafstemning i private hjem og plejecentrene

Borgere i eget hjem og plejecentrene får besøg den 21. maj 2019.

Får I telefonisk kontakt med en vælger der ønsker at afgive sin stemme i hjemmet, noter telefonnummer, personnummer, navn og adresse på vælgeren.

Så sender vi et skema ud til borgeren til udfyldelse. Når det er modtaget vil vælgeren senere blive ringet op af Borgerservice med bekræftes vores besøg.

Der bliver IKKE sendt et kvitteringsbrev ud til borgerne.

Sagsnr.
2019 - 3248

Doknr.
108939

Dato
17-06-2019

Valgklage fra Jes P. Sørensen i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og folketingsvalget den 5. juni 2019

Fra Jes P. Sørensen, Hørsholm, har Økonomi- og Indenrigsministeriet modtaget vedhæftede e-mail af 3. juni 2019, hvori Jes P. Sørensen har klaget over Hørsholm Kommunes håndtering af brevstemmeafgivningen til Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og folketingsvalget den 5. juni 2019.

Jes P. Sørensen har oplyst, at han den 20. maj 2019 brevstemte på Hørsholm Bibliotek til Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og folketingsvalget den 5. juni 2019, men at begge brevstemmer på grund af procedurefejl fra Hørsholm Kommunes side ikke kunne tages i betragtning, og at han derfor måtte afgive sin stemme igen på valgdagen til Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 og endte med ikke at kunne afgive sin stemme til folketingsvalget den 5. juni 2019. Jes P. Sørensen har i den forbindelse anført, at kommunen reagerede meget sent i forhold til hans brevstemmeafgivning til folketingsvalget, idet han først den 3. juni 2019 blev oplyst om fejlen og om, at han havde mulighed for i stedet at stemme på valgdagen.

Hørsholm Kommune har i anledning af klagen ved vedhæftede e-mail af 11. juni 2019 bl.a. oplyst følgende:

”Hørsholm Kommune beklager meget – hvilket også er sket over for Jes P. Sørensen telefonisk – at der desværre skete procedurefejl både i forbindelse med Jes P. Sørensens afgivelse af brevstemme den 20. maj 2019 til Europa-Parlamentsvalget og i forbindelse med hans afgivelse (samme dag) af brevstemme til folketingsvalget.

Hændelsesforløbet er følgende:

Jes P. Sørensen mødte op på Hørsholm Bibliotek den 20. maj for at afgive brevstemmer til begge valg. Efter at brevstemmemodtageren havde udskrevet KMD-følgebrev til folketingsvalget, opstod der et printerproblem, som betød, at følgebrevet til Europa-Parlamentsvalget ikke kunne udskrives korrekt. Brevstemmemodtageren benyttede derfor – i klar modstrid med de givne skriftlige og mundtlige instrukser – i stedet valgkortet til Europa-Parlamentsvalget som følgebrev, idet Jes P. Sørensen blev bedt om at underskrive dette øverst til venstre under navne- og adresseoplysningerne i modtagerfeltet på valgkortet.

Følgebrevet til folketingsvalget blev underskrevet af Jes P. Sørensen som foreskrevet, men brevstemmemodtageren glemte at underskrive og stemple følgebrevet.

Da de modtagne brevstemmer blev scannet ind i brevstemmeprotokollen om aftenen den 20. maj, kunne brevstemmebehandlerne i Borgerservice konstatere, at valgekortet ved en fejl var brugt som følgebrev til brevstemmen til Europa-Parlamentsvalget, idet dette kunne ses gennem yderkuvertens rude, ligesom følgebrevet i sagens natur ikke kunne scannes.

Attestationsfejlen på følgebrevet til folketingsvalget var det derimod ikke muligt at opdage på dette tidspunkt, da yderkuverterne først åbnes – og først må åbnes – i forbindelse med brevstemmekontrollen, som i medfør af folketingsvalglovens § 65, stk. 1, først må foretages 1 eller 2 dage før valgdagen.

På baggrund af fejlen i brevstemmen til Europa-Parlamentsvalget ringede en medarbejder fra Borgerservice til Jes P. Sørensen og orienterede om, at brevstemmen på grund af fejlen ikke ville kunne tages i betragtning, samt at Jes P. Sørensen til og med den 23. maj ville kunne afgives en ny brevstemme, ligesom han ville kunne stemme på valgdagen. Han valgte som oplyst i klagen at møde frem på valgdagen og afgive sin stemme.

Ved brevstemmekontrollen den 3. juni 2019 forud for folketingsvalget den 5. juni blev det konstateret, at der manglede både underskrift og stempel på følgebrevet til Jes P. Sørensens brevstemme. Denne fejl forekom desværre også i enkelte andre tilfælde både i forhold til brevstemmer modtaget af Hørsholm Kommune og brevstemmer modtaget fra andre kommuner. Flere af de deltagende valgstyrelser spurgte ind til, om det ikke var muligt at berigtige eller se bort fra denne fejl, i hvert fald når den var begået af vores egne brevstemmemodtagere. Valgsekretariatet oplyste hertil, at når hele attestationen fra brevstemmemodtageren mangler (både stempel og underskrift), er der efter Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledning til valget ikke mulighed for at tage brevstemmen i betragtning, jf. vejledning nr. 9041 af 31. januar 2018 om afholdelse af folketingsvalg (trykvenlig version side 112).

For at være helt sikker på, at der i denne situation ikke var noget at gøre, kontaktede undertegnede under brevstemmekontrollen valgheden ved Økonomi- og Indenrigsministeriet telefonisk. Baggrunden herfor var også, at anvendelsen af KMD's maskinelt udskrevne følgebrev med strekkode efter valgsekretariatets opfattelse giver en langt større sikkerhed for, at brevstemmen er afgivet på et af de steder i kommunen, hvor der kan brevstemmes, end der ligger i den manuelle attestation fra brevstemmemodtageren, det være sig stempel eller underskrift eller begge dele.

Valgheden bekræftede med henvisning til vejledningen – på trods af indvendingerne omkring det maskinelle følgebrev – at brevstemmerne med "dobbelte" attestationsfejl (hverken stempel eller underskrift) ikke kunne tages i betragtning, hvilket valgsekretariatet oplyste over for valgstyrelserne. De omhandlede brevstemmer blev på den baggrund ikke taget i betragtning, og de berørte vælgere, herunder Jes P. Sørensen, blev kontaktet med besked om fejlen, samt at de i stedet havde mulighed for at afgive stemme på valgdagen.

Jes P. Sørensen var forståeligt meget utilfreds hermed, hvilket valgsekretariatet tiltrådte og beklagede fuldt ud. Jes P. Sørensen blev samtidig orienteret om, at Hørsholm Kommune desværre ikke havde mulighed for at opdage fejlen i relation til brevstemmen til folketingsvalget før under brevstemmekontrollen den 3. juni, ligesom han blev orienteret om kontakten til valgheden vedrørende den eventuelle mulighed for at se bort fra attestationsfejlen.

**

I relation til Jes P. Sørensens klagepunkter skal Hørsholm Kommune i øvrigt udtale følgende:

- *En sådan situation må bare ikke ske:* Det er kommunen helt enig i, og det tilstræbes altid ved instruktion og oplæring samt etablering af arbejdsgange at undgå fejl ved brevstemmemodtagelsen. Alligevel sker der desværre menneskelige fejl som nævnt ovenfor både blandt vores egne brevstemmemodtagere og brevstemmemodtagere i andre kommuner, hvorfra vi modtager brevstemmer.
- *Jes P. Sørensen påpeger, at han har erfaret, at han "ikke er den eneste, der er havnet i denne situation":* Det er korrekt, som også anført ovenfor, at der også i nogle få andre tilfælde er sket procedurefejl. Der er dog ikke andre vælgere, over for hvilke der er sket to uafhængige fejl som i dette tilfælde.
- *Det er meget sent, at han orienteres om fejlen – hvilket betyder, at han ikke kan nå at afgive en ny brevstemme:* Det er desværre en konsekvens af formalia omkring brevstemmemodtagelsen, jf. folketingsvalglovens § 65, stk. 1, at yderkuverten med følgebrevet og den blå brevstemmekuvert først må åbnes ved brevstemmekontrollen, som tidligst kan foretages 2 dage før valgdagen, dvs. i dette tilfælde mandag den 3. juni, hvor der også i Hørsholm Kommune blev afholdt brevstemmekontrol. Vælgerne, som blev berørt af fejl i brevstemmemodtagelsen, blev kontaktet umiddelbart under eller efter brevstemmekontrollen for at give dem bedst mulig tid til om muligt at tilrettelægge deres planer, så de havde mulighed for at stemme på valgdagen.
- *Der mangler efter Jes P. Sørensens mening en grundlæggende intern kontrol i efterbehandlingen af afgivne stemmer (kontrol af formalia til antal afgivne stemmer), men åbenbart også en vejledning og instruktion af medarbejdere til håndtering af brevstemmeafgivelsen i kommunen, ligesom der bør ses på den tidsmæssige håndtering og samlet kontrol af hele forløbet:* Som nævnt er der ikke inden for rammerne af folketingsvalgloven (og heller ikke efter de andre valglove) mulighed for at kontrollere indholdet af yderkuverterne før under brevstemmekontrollen op til 2 dage før valgdagen. Der er således ikke mulighed for at opdage og korrigere attestationsfejl i efterbehandlingen af afgivne brevstemmer på et tidligere tidspunkt. Også af den grund gør Hørsholm Kommune meget ud af at instruere brevstemmemodtagerne i den korrekte procedure i forbindelse med brevstemmemodtagelsen – både ved skriftlige instrukser og ved undervisning/oplæring.
  - Som eksempel på de skriftlige instrukser vedhæftes kopi af e-mail af 11. april 2019, hvor attestationsformalia klart beskrives. Det fremgår således under overskriften "Udskrivning af følgebrev og modtagelse af stemmekuverter" blandt andet: "Følgebrevet underskrives af vælgeren og medarbejderen samt påføres stempel. Det er **meget vigtigt**, at følgebrevet er udfyldt korrekt. Mangler underskrifter eller stempel, vil brevstemmen i de fleste tilfælde blive erklæret som ugyldig." Der er også sendt kortere, specifikke tekniske vejledninger og særlige opmærksomhedspunkter/instrukser i relation til den sideløbende brevstemmemodtagelse i forhold til de to valg.

- Der er blandt andet gennemført undervisning af brevstemmemodtagerne på Hørsholm Bibliotek den 9. og 10. april kl. 9-10, ligesom der er gennemført ad hoc-undervisning af de borgerservicemedarbejdere eller andre medarbejdere på rådhuset, der ikke er erfarne brevstemmemodtagere.

Afslutningsvist vil Hørsholm Kommune understrege, at det altid er vores mål, at valget – og herunder brevstemmemodtagelsen – skal forløbe så korrekt, sikkert og effektivt som muligt, så alle vælgeres demokratiske ret til at stemme understøttes bedst muligt. Vi vil i lyset af denne sag gennemgå vores procedurer og arbejdsgange for at søge at undgå, at tilsvarende fejl sker fremover.”

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af § 26 i Europa-Parlamentsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 140 af 7. februar 2019):

”§ 26. Ved valg til Europa-Parlamentet kan der brevstemmes efter reglerne i kapitel 8 i lov om valg til Folketinget, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2 og 3. [...]

Stk. 4. Brevstemmematerialet består af stemmeseddel, konvolut, følgebrev og yderkuvert. Økonomi- og indenrigsministeren bestemmer brevstemmematerialets nærmere indhold og udformning. Økonomi- og indenrigsministeren tilvejebringer brevstemmematerialet. Økonomi- og indenrigsministeren kan bestemme, at følgebrev og yderkuverter, der er tilvejebragt af kommunalbestyrelsen, skal sidestilles med følgebrev og yderkuverter tilvejebragt af økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 5. [...]

Stk. 6. Om fremgangsmåden ved brevstemmeafgivning samt om modtagelse og kontrol af brevstemmer gælder reglerne i kapitel 8 i lov om valg til Folketinget.”

Af § 61 i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 137 af 7. februar 2019) fremgår bl.a. følgende om fremgangsmåden ved brevstemmeafgivning:

”§ 61. Vælgere, der ønsker at brevstemme, skal vise fornøden legitimation til brevstemmemodtageren. Herefter udleveres brevstemmematerialet, jf. § 60.

Stk. 2. [...]

Stk. 3. Vælgeren udfylder stemmesedlen uden overværelse af andre og lægger den i konvolutten. Derefter udfylder vælgeren følgebrevet og underskriver dette i overværelse af stemmemodtageren, der attesterer stemmeafgivningen. Vælgeren lægger herefter konvolutten med stemmeseddel samt følgebrevet i yderkuverten og lukker yderkuverten i overværelse af stemmemodtageren. Vælgeren udfylder yderkuverten med sit navn, sin fødselsdato og sin bopæl i overværelse af stemmemodtageren.”

Af §§ 64 og 65 i folketingsvalgloven fremgår bl.a. følgende om modtagelse og kontrol af brevstemmer:

”§ 64. Kommunalbestyrelsen anfører tidspunktet for modtagelsen af en brevstemme på yderkuverten. I en protokol anføres det antal brevstemmer, der modtages, og datoen for modtagelsen samt det antal brevstemmer, der videresendes til andre kommuner, jf. stk. 2, og datoen herfor. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at protokollen føres elektronisk. [...]

§ 65. Valgstyrelserne gennemgår brevstemmerne inden afstemningens begyndelse og om nødvendigt 1 eller 2 dage før valgdagen. Yderkuverterne åbnes, og det undersøges, om brevstemmerne kan komme i betragtning. [...]

Stk. 2. En brevstemme kan ikke komme i betragtning, såfremt

[...]

4) der ikke er anvendt det brevstemmemateriale, som økonomi- og indenrigsministeren har tilvejebragt,

5) den foreskrevne fremgangsmåde ved brevstemmeafgivningen ikke har været fulgt [...]"

Af Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledning nr. 9341 af 11. april 2019 om afholdelse af Europa-Parlamentsvalg søndag den 26. maj 2019 fremgår af pkt. 8.1.1. bl.a. følgende om brevstemmematerialet til Europa-Parlamentsvalg:

"Brevstemmematerialet til brug ved brevstemmeafgivning til Europa-Parlamentsvalg består af:

- 1) En grå stemmeseddel, der er påtrykt ordene »Stemmeseddel til Europa-Parlamentsvalg« og forsynet med tre rubrikker til angivelse af henholdsvis bogstavbetegnelse, listebetegnelse (partinavn) og kandidatnavn.
- 2) En blå konvolut, der på forsiden er påtrykt ordene »Stemmeseddel til Europa-Parlamentsvalg« og en kortfattet vejledning om, hvordan stemmesedlen skal udfyldes.
- 3) Et følgebrev. [...]
- 4) En grøn yderkuvert, [...]

[...]

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan bestemme, at følgebrev og yderkuverter, som kommunalbestyrelsen har fået fremstillet, kan anvendes i stedet for de følgebrev og yderkuverter, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har ladet fremstille. Se Europa-Parlamentsvalglovens § 26, stk. 4, 4. pkt. I henhold hertil har Økonomi- og Indenrigsministeriet bestemt, at det følgebrev, som kommunalbestyrelsen kan udskrive fra KMD A/S' valgudskrivningssystem, samt den yderkuvert, der passer til dette følgebrev, og det følgebrev, der kan udskrives fra Strålfors' brevstemmesystem, samt den yderkuvert, der passer til dette følgebrev, skal sidestilles med følgebrev og yderkuverter, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har ladet fremstille. [...]

Af hensyn til evt. tekniske eller andre problemer med udskrivning af følgebrev fra KMD A/S' eller Strålfors' systemer skal kommunalbestyrelsen dog sørge for, at der alle steder, hvor der kan brevstemmes i kommunen, forefindes nogle eksemplarer af ministeriets brevstemmemateriale inkl. det følgebrev og den yderkuvert, som ministeriet har ladet fremstille. Det må således ikke forekomme, at en vælger afvises fra at afgive en brevstemme, fordi vedkommende ikke kan fremsøges i KMD's eller Strålfors' systemer. I sådanne tilfælde skal vælgeren tilbydes at anvende ministeriets brevstemmemateriale, hvor følgebrevet kan udfyldes i hånden."

Af Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledning nr. 9041 af 31. januar 2018 om afholdelse af folketingsvalg fremgår af pkt. 8.2.3.2. bl.a. følgende om udfyldelse og afgivelse af brevstemme:

”Når vælgeren har udfyldt brevstemmesedlen, lægger vælgeren stemmesedlen i konvolutten. Derefter udfylder vælgeren følgebrevet og underskriver dette i overværelse af stemmemodtageren, der attesterer stemmeafgivningen. Ved attestationen anfører stemmemodtageren – således som den fortrykte tekst til brug for attestationen foreskriver – dato, underskrift, stilling og myndighedens stempel på følgebrevet. Hvis stemmemodtageren ikke har mulighed for at sætte myndighedens stempel på følgebrevet, skal myndighedens navn skrives med blokbogstaver.

Som anført i afsnit 8.1.1. ovenfor kan det følgebrev, som kommunalbestyrelsen kan udskrive fra KMD A/S’ valgudskrivningssystem, samt den yderkuvert, der passer til dette følgebrev, og det følgebrev, der kan udskrives fra Strålfors’ brevstemmesystem, samt den yderkuvert, der passer til dette følgebrev, anvendes ved den brevstemmeafgivning, som kommunalbestyrelsen står for. Anvendes følgebrevet fra KMD’s eller Strålfors’ systemer, skal vælgeren ikke udfylde følgebrevet, da de nødvendige oplysninger allerede fremgår af brevet. Vælgeren skal derfor alene underskrive følgebrevet i overværelse af stemmemodtageren, der attesterer stemmeafgivningen.”

Af Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledning nr. 9341 af 11. april 2019 om afholdelse af Europa-Parlamentsvalg søndag den 26. maj 2019 og ministeriets vejledning nr. 9041 af 31. januar 2018 om afholdelse af folketingsvalg fremgår under pkt. 8.2.3. om den almindelige fremgangsmåde ved brevstemmeafgivning bl.a. følgende:

”Ministeriet modtager op til hvert valg henvendelser fra kommunerne om, hvorvidt brevstemmer, hvor følgebrevet ikke er udfyldt korrekt, kan tages i betragtning, herunder særligt hvor der er begået administrative fejl. Ministeriet skal derfor indskærpe vigtigheden af, at kommunalbestyrelsen sørger for, at de kommunalt ansatte og tilfornordnede vælgere, der skal virke som stemmemodtagere, er tilstrækkeligt instrueret om proceduren for afgivelse og modtagelse af brevstemmer, herunder vigtigheden af at der udvises den største omhyggelighed hermed. Stemmemodtagerne bør være særligt opmærksomme på, at der er anvendt det korrekte følgebrev, og at følgebrevet er korrekt udfyldt af både vælgeren og stemmemodtageren, så tvivlstilfældene ved den senere gennemgang af brevstemmerne mindskes mest muligt. Manglende iagttagelse af den foreskrevne fremgangsmåde kan føre til, at brevstemmen ikke kan tages i betragtning [...]”

Af samme vejlednings pkt. 8.7.1. fremgår bl.a. følgende om kommunens modtagelse og registrering af brevstemmer:

”Før hvert valg skal kommunalbestyrelsen oprette en protokol over de brevstemmer, som kommunalbestyrelsen modtager til det pågældende valg (*brevstemme-protokol*). [...]”

Modtagelsestidspunktet skal skrives på yderkuverten for de brevstemmer, som kommunalbestyrelsen modtager, se lovens § 64, stk. 1. [...]”

Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at de modtagne brevstemmer opbevares beskyttede. Yderkuvetterne må først åbnes af valgstyrrerne eller under overværelse af valgstyrrerne i forbindelse med valgstyrrernes gennemgang af brevstemmerne.”

Desuden fremgår af pkt. 8.7.3. i ovennævnte vejledninger følgende om valgstyrrernes gennemgang og kontrol af de modtagne brevstemmer:

"Valgstyrerne skal gennemgå de modtagne brevstemmer på valgdagen inden afstemningens begyndelse. Gennemgangen skal om nødvendigt ske en eller to dage før valgdagen. [...]

Ved gennemgangen af brevstemmerne åbnes yderkuverterne, og det undersøges, om brevstemmerne kan komme i betragtning, se lovens § 65, stk. 1.

En brevstemme kan *ikke komme i betragtning*, se lovens § 65, stk. 2, hvis

[...]

4) der ikke er anvendt det brevstemmemateriale, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har fået fremstillet,

5) den foreskrevne fremgangsmåde (udfyldning, attestation, underskrift m.v.) ved brevstemmeafgivningen ikke har været fulgt [...]

[...]

Med hensyn til de brevstemmer, hvor den foreskrevne fremgangsmåde ikke har været fulgt, se nr. 5) ovenfor, bemærkes, at en brevstemme kan tages i betragtning, selv om følgebrevet mangler stempel på attestationen, hvis der ikke er tvivl om, at brevstemmen er afgivet på et af de steder, hvor der kan brevstemmes, eller at brevstemmen er afgivet til en stemmemodtager, der er udpeget af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Brevstemmen kan dog ikke tages i betragtning, hvis følgebrevet ikke er underskrevet af vælgeren, eller hvis følgebrevet både mangler myndighedens stempel og stemmemodtagerens underskrift, dvs. hele attestationen. Dette gælder, uanset om der anvendes et følgebrev udskrevet fra KMD A/S' valgudskrivningssystem, Strålfors' brevstemmesystem eller lign."

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan konstatere, at Hørsholm Kommune i forbindelse med Jes P. Sørensens brevstemmeafgivning den 20. maj 2019 begik to af hinanden uafhængige procedurefejl.

For det første anvendte brevstemmemodtageren Jes P. Sørensens valgkort som følgeseddel til hans brevstemme til Europa-Parlamentsvalget den 26. maj 2019 i stedet for som foreskrevet at anvende ministeriets brevstemmemateriale med tilhørende følgebrev, som skal forefindes i nogle eksemplarer alle de steder, hvor der kan brevstemmes i kommunen.

For det andet attesterede brevstemmemodtageren ikke følgebrevet til Jes P. Sørensens brevstemme til folketingsvalget den 5. juni 2019.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan konstatere, at disse fejl korrekt medførte, at begge brevstemmer ikke kunne komme i betragtning.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder det yderst beklageligt, at der blev begået to procedurefejl i relation til Jes P. Sørensens brevstemmeafgivning, som hver især medførte, at en afgiven brevstemme ikke kunne komme i betragtning.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har noteret sig, at Hørsholm Kommune har vedkendt sig begge fejl og beklaget forholdet, og at kommunen, så snart fejlene blev opdaget, orienterede Jes P. Sørensen herom, således at han havde mulighed for at stemme igen. Ministeriet skal i den forbindelse bemærke, at det først var muligt at opdage atte-

stationsfejlen på følgebrevet til brevstemmen til folketingsvalget ved brevstemmekontrollen, som først må foretages 1 eller 2 dage før valgdagen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har endelig noteret sig, at Hørsholm Kommune i lyset af denne sag vil gennemgå sine procedurer og arbejdsgange for at søge at undgå, at tilsvarende fejl sker fremover.

Hørsholm Kommunes udtalelse giver herefter – henset til at Hørsholm Kommune har beklaget forholdet, at kommunen kontaktede klageren, så snart fejlene blev opdaget, og at kommunen vil gennemgå sine procedurer og arbejdsgange for at søge at undgå, at tilsvarende fejl sker fremover – ikke Økonomi- og Indenrigsministeriet anledning til yderligere bemærkninger.

Klageren vil herfra blive underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov